

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion riskipääomatakuista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki valtion riskipääomatakuista. Lain nojalla luotolaitoksille, kehitysyhtiöille tai muille riskisijoitusta harjoittaville yhteisöille ja rahastoille voitaisiin myöntää valtiontakuita sen varalta, että näille syntyy tappioita pieniin ja keskisuurisiin yrityksiin tehdyistä osakepääomasijoituksista. Takuut myöntäisi Valtiontakuukeskus valtion vastuulla. Valtiontakuu myönnettäisiin siten, että sijoituksen epäonnistuessa osa siitä korvattaisiin sijoittajalle valtiontakuun nojalla.

Onnistuneista hankkeista Valtiontakuukeskus saisi sijoituksesta irrottautumisen yhteydessä osuuden sijoituksen arvonnoususta. Valtion takuuvastuun enimmäismääräksi ehdotetaan 200 miljoonaa markkaa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lakia ehdotetaan sovellettavaksi vuosina 1992—1994 myönnettäviin valtiontakuihin.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Nykyinen tilanne

Yritystoiminnan kilpailukyvyyn kannalta tärkeiden uusien innovaatioiden kehittäminen ja niihin perustuvan uuden tuotannon käynnistäminen ovat keskeisiä edellytyksiä pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä pk-yritykset, uusiutumiskyvylle. Tätä kehitystä on merkittävästi rajoittanut vaikeus saada yritysten ulkopuolista pääomarahoitusta yritysten hankkeisiin. Erityisesti yrityksen toiminnan kehittämisen alkuvaiheessa on ulkopuolisen, omapääomaehtoisen rahoituksen saaminen ollut ongelma, joka on johtunut kehittämisen riskeistä.

Riskisijoittamisella pk-yrityksiin eli venture capital-toiminnalla tarkoitetaan 5—10 vuoden määräaikaista, omapääomaehtoista sijoittamista hyvät kasvumahdollisuudet omaavien pk-

yritysten vähemmistöosuuksiin. Sijoittaja osallistuu lisäksi yleensä aktiivisesti osakkuusyrityksensä liiketoiminnan kehittämiseen, mikä erottaa riskisijoitustoiminnan selvästi toisaalta perinteisestä sijoittamisesta ja toisaalta myös valtion tukijärjestelmistä.

Suomessa oli vuoden 1991 alussa jo 22 riskipääomarahoitusta tarjoavaa yritystä. Toimintaan suunnatun pääoman määrä oli kuitenkin suhteellisen vaatimaton. Yhtiöillä oli vuoden 1990 lopussa pääomaa yhteensä 605 miljoonaa markkaa, mikä oli bruttokansantuotteen suhteutettuna huomattavasti vähemmän kuin Euroopassa keskimäärin. Pääomasta on riskisijoituksia tehty 175 yritykseen yhteensä vain 188 miljoonalla markalla.

Pk-yrityksille ulkopuolista riskipääomarahoitusta tarjoavan toiminnan edellytysten parantaminen on useissa maissa katsottu tärkeäksi. Tarkoituksena on vaikuttaa myönteisesti omapääomaehtoisen rahoituksen tarjon-

nan lisääntymiseen, erityisesti yritystoiminnan alkuvaiheessa. Suomessa on venture capital -rahoitusta, jäljempänä riskipääomarahoitusta, saatavissa kasvuvaiheessa oleviin yrityksiin enemmän kuin alkuvaiheessa oleviin yrityksiin. Myös toimivan johdon yritysostojärjestelyihin eli MBO-yrityskauppoihin liittyvä riskipääomarahoitustoiminta on viime aikoina lisääntynyt. Sen sijaan uuden tuotantoidean kehittämismvaiheessa ja myös tuotantotoiminnan alkuvaiheessa rahoituksen saatavuus on ollut riittämätöntä, mikä on johtunut toiminnan korkeasta riskitasosta.

Riskipääomasijoituksia on Suomessa tehty toistaiseksi melko vähän. Vuonna 1990 riskisijoitusyhtiöille tehtiin noin 1 200 sijoitustarjousta joista 65 johti myönteiseen päätökseen eli vähemmistöosakkuuteen yhtiössä.

Kauppa- ja teollisuusministeriön yhteydessä toimiva pienen ja keskisuuren yritystoiminnan neuvottelukunta, jäljempänä neuvottelukunta, esitti 1 päivänä helmikuuta 1990 päivätyssä muistiossaan toimenpiteitä sekä riskipääomaa tarjoavien yritysten yleisten toimintaedellytysten että valtion rahoitusedellytysten parantamiseksi. Toimenpiteet perustuvat Suomen itsenäisyyden juhlarahaston (Sitra) valmistelun pohjalta neuvottelukuntaa varten tehtyyn selvitykseen. Valtion rahoituksesta neuvottelukunta ehdotti, että kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalle tulisi muodostaa erillinen riskipääomarahasto, jonka hallinnointi toteutetaan Kera Oy:n yhteydessä ja että Valtiontakuukeskuksen tulisi selvittää omalta osaltaan mahdollisuutensa ottaa käyttöön erityinen valtion takaus, joka myönnettäisiin riskipääomarahoitusta pk-yrityksiin suuntaavalle yritykselle tai rahastolle.

1.2. Valtion rahoituksen suuntaaminen riskipääomasijoituksiin

Riskipääomasijoitustoiminnan tukemisen tarkoituksena on edistää pk-yritysten kilpailukykyä sekä nopeuttaa niiden kasvua pääomarakenteiden vahvistamiseen liittyvillä rahoitustukitoimenpiteillä.

Valtion erityisrahoituslaitoksista ovat pk-yrityksiin sijoittaneet riskipääomaa Sitra, Kera Oy sekä Kera Oy:n tytäryhtiö Start Fund of Kera Oy.

Nykyisin venture capital -muotoinen rahoitus on Suomessa yritystoiminnan volyymiin

nähdessä. Sen kehittämistarve on voimakkaasti kasvanut elinkeinorakenteen muutosten ja kansainvälistymisen mukana. Tämän vuoksi on perusteltua, että valtion varoja suunnattaisiin nykyistä enemmän riskipääomarahoitukseen edistämiseen. Tämä on tarpeen erityisesti uuden tuotantoidean kehittämismvaiheessa ja tuotantotoiminnan aloitusvaiheessa. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla nyt avustusrahoituksen piirissä olevien hankkeiden rahoituksesta osa soveltuisi paremmin toteutettavaksi riskipääomarahoituksella. Tällöin valtion rahoituksen vaikuttavuutta voitaisiin parantaa ja tuoda paremmin hankkeisiin neuvonta- ja asiantuntijapalveluja. Tämä puoltaa ministeriön hallinnonalan rahoitusjärjestelmien täydentämistä riskipääomarahoituksella.

Start Fund of Kera Oy -niminen riskipääomarahasto aloitti toimintansa vuoden 1991 alusta. Vuonna 1991 Kera Oy sai 30 miljoonan markan määrärahan yhtiön osakepääoman merkitsemiseen ja yhtiöön muodostettavan pk-yritysten riskipääomarahaston perustamiseen. Tarkoituksena oli erityisen riskirahastoyhtiön perustaminen pk-yritysten rahoituksen parantamiseksi tuotantoidean kehittämismvaiheessa ja tuotantotoiminnan alkuvaiheessa. Vuoden 1992 valtion tulo- ja menoarviossa on 35 miljoonan markan määräraha Start Fund of Kera Oy:n osakepääoman korottamista varten. Valtion rahoituksen suuntaamisen tavoitteena riskipääomasijoituksiin on parantaa myös yksityisten henkilöiden, vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sekä pankki- ja muiden yritysten mielenkiintoa pk-yritykseen kohdistuvaan riskisijoitustoimintaan.

Riskipääomarahoitusta voidaan valtion varoin edistää sekä suuntaamalla toimintaan suoraan varoja kuten mainitun erityisen rahaston muodostamisella että osallistumalla rahoitusriskien jakamiseen valtion takuilla.

Riskipääomarahoitukseen riittävän tarjonnan kannalta tulisi tarkoitukseen saada valtion varojen ohella myös yksityistä pääomaa. Tästä syystä valtion suoraan rahoitukseen perustuvan riskipääomarahoitukseen edistämisen rinnalla olisi tärkeää, että valtio osallistuisi riskipääomarahoitukseen erikoistuneiden yritysten riskin kantokyvyn vahvistamiseen myös valtion takuilla.

1.3. Ehdotetut muutokset

Valtiontakuukeskuksesta annetun lain

(111/89) 1 §:n mukaan takuukeskus voi paitsi myöntää takuita ja takauksia, suorittaa myös pk-yritysten riskirahoituksen saatavuutta parantavia tehtäviä siten kuin niistä erikseen säädetään. Tarkoituksena on ollut, että viimeksi mainittuihin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä, jos havaitaan, että siihen on tarvetta pk-yritysten toimintaa rahoitettaessa.

Esityksessä ehdotetaan riskipääomarahoitusta edistettäväksi siten, että valtio osallistuisi rahoitusriskien jakamiseen valtion takuilla. Valtiontakuukeskus ryhtyisi takaamaan luottolaitosten, kehitysyhtiöiden sekä venture capital-yhtiöiden ja -rahastojen riskipääomasijoituksia siten, että sijoituksen epäonnistuessa osa siitä korvataan sijoittajalle takuun perusteella. Valtion takuita voitaisiin myöntää myös ulkomaisille riskisijoittajille. Valtion riskin osuus olisi osa koko menetetyn sijoituksen määrästä ja tämä osuus vaihtelisi sijoituksen kohteena olevan sijoituksen laadun mukaan. Takuun annettaisiin sijoituskohtaisesti, jolloin takuukeskus voisi harkita kunkin projektin osalta lähtekö se mukaan vai ei.

Riskipääomatakauksista Valtiontakuukeskus perisi takausprovision lisäksi myös kohtuullisen korvauksen sijoituksen arvonnoususta. Tämä korvaus olisi osa siitä voitosta, joka sijoituksesta irtauduttaessa saataisiin.

Tarkoituksena olisi kohdistaa takuut pääasiassa alkuvaiheessa oleviin, hyvät kasvunäkymät omaaviin innovaatiopainotteisiin yrityksiin sekä erityisesti sellaisiin yrityksiin, joissa otetaan käyttöön uutta tuotantoteknologiaa taikka kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisiä uusia tuotteita tai tuoteparamuksia. Näin voitaisiin parantaa yritystoiminnan pitkän aikavälin kilpailukyvyyn kannalta tärkeiden riskialttiiden uusien tuotteiden saamista tuotantoon. Takuupäätökset tehtäisiin sijoituskohtaisesti eikä takuita tulisi myöntämään kiinteistösijoittajille eikä arvopaperikauppiaille.

Nykyisin pk-yritykset eivät saa pääomamarkkinoiltamme omapääomanehtoista rahaa. Tilanne tulee mitä todennäköisemmin jatkumaan tällaisena ainakin pienten pk-yritysten osalta. Kuitenkin huomattava osa uusista innovaatioista tehdään nimenomaan pieniksi katsottavissa yrityksissä ja kokonaistaloudellisesti olisi perusteltua tukea niihin perustuvan uuden tuotannon käynnistämistä.

Riskipääomatakausten saajina olisivat tällaisiin yrityksiin sijoituksia tekevät yhtiöt ja rahastot. Toiminnan ulkopuolelle rajattaisiin sel-

laiset sijoitusrahastot, jotka ovat saaneet sijoitettavat varat pääosin valtiolta. Kohteeksi jäisivät siis pääasiassa yksityiset riskisijoitustoimintaa harjoittavat yhtiöt ja rahastot. Tällaisia yhtiöitä on nykyisin 16.

Valtiontakaus riskipääomasijoitukselle ehdotetaan annettavaksi takuun muodossa. Jos se annettaisiin takauksen muodossa, edellyttäisi tämä juridiselta kannalta katsottuna päävelan olemassaoloa. Näin ollen on perusteltua myöntää ehdotettu valtiontakaus takuun nimisenä. Suomalaisessa oikeussanastossa takuu on vaikiintunut tarkoittamaan sitoumusta, jolla joku ottaa tietyllä ehdolla vastatakseen siitä vahingosta, joka toiselle voi aiheutua. Takauksella taas tarkoitetaan takaajan velkojalle antamaa sitoumusta siitä, että velallinen täyttää maksuvelvollisuutensa.

Menettelystä jatkosijoitusten, osakepääoman korotusten, sulautumistilanteiden sekä muiden vastaavien tilanteiden osalta takuukeskus tekisi sopimuksen takuunsaajan kanssa.

Takuunottajan ja takuukeskuksen oikeudesta irtisanoa takuu sen voimassaoloaikana sovittaisiin takuusopimuksessa. Takuun näin päättyessä sen perusteella ei suoritettaisi korvausta takuunsaajalle.

2. Asian valmistelu

Esitys perustuu pienen ja keskisuuren yritystoiminnan neuvottelukunnan ja Valtiontakuukeskuksen tekemiin ehdotuksiin ja se on valmisteltu virkatyönä kauppa- ja teollisuusministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot Teollisuuden Keskusliitolta, Pienteollisuuden Keskusliitolta, Keskuskauppakamarilta, Keralta, Suomen Riskisijoitusyhdistykseltä, Suomen Pankkiyhdistykseltä, Suomen Yrittäjien Keskusliitolta ja valtiovarainministeriöltä. Lausunnonantajat pitivät esitystä yleisesti tarpeellisena ja kiireellisenä. Lausunnonantajien tekemät ehdotukset on pyritty mahdollisuuksien mukaan huomioimaan esityksessä.

3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Valtiontakuukeskuksen myöntämät riskipääomasijoitustakuut olisivat asiallisesti sisällöltään tappiontakuita. Menestyneiden hankkeiden osalta takuukeskus saisi myöntämistään

takuista tuottoa epäonnistuneista hankkeista aiheutuneiden tappioiden peittämiseksi.

Esityksen mukaan valtion riskin osuus olisi enintään 50 % koko menetetyn sijoituksen määrästä. Lähtökohtana on pidetty, että riski vaihtelisi sijoituksen kohteena olevan sijoituksen laadun mukaan takuukeskuksen päätöksen mukaisesti 30—50 %:iin.

Takuukeskus perisi riskipääomatakuista takausprovision lisäksi kohtuullisen korvauksen sijoituksen arvonnoususta. Lähtökohtana on pidetty, että korvaus olisi takuukeskuksen päätöksen mukaisesti 10—30 % siitä takuun kohteena olevan osuuden voitosta, joka sijoituksesta irtauduttaessa saataisiin.

Valtiontakuukeskuksesta annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaan takuukeskuksen on pyrittävä toiminnassaan siihen, että sen menot voidaan pitkällä aikavälillä kattaa toiminnan tuloilla. Riskipääomatakuiden osalta lain mukaiseen itsekannattavuuteen pyrittäisiin sillä tavoin, että osa takuista kohdistettaisiin teknologiapainotteisiin yrityksiin ja osa hyvät kasvumahdollisuudet omaaviin yrityksiin. Viimeksi mainittujen osalta sijoituksen realisointi voisi tapahtua huomattavasti nopeammin kuin tek-

nologiapainotteisissa yrityksissä. Myös epäonnistumisen riski olisi näissä pienempi.

Valtion takuiden enimmäisvastuuksi ehdotetaan yhteensä enintään 200 miljoonaa markkaa. Jos keskimääräinen riskipääomatakuu olisi 500 000 markkaa ja taattavia sijoituksia olisi vuodessa 20—30, vuosittainen valtion riskin kasvu olisi siten 10—15 miljoonaa markkaa.

Ehdotetusta valtion takuutoiminnasta aiheutuvien mahdollisten tappioiden kattamiseen tarvitaan varoja takuuriskien toteutumisvaiheessa, joten rahoitustarve on nähtävissä vasta usean vuoden viiveellä. Tappioiden suuruus riippuu myös riskipääomatakuista saatavista korvauksista.

Toiminnan alkuaikoina saattavat takuutappiot nousta huomattavasti suuremmiksi kuin takuumaksutulot. Myöhemmin rahoitustarpeen arvioidaan kuitenkin pienenevän, kun onnistuneista sijoituksista saataisiin realisointikorvauksia.

Valtiontakuukeskus ei tarvitse merkittäviä hallinnollisia resursseja uusien riskipääomatakuiden myöntämistä varten. Sijoituskohteiden arviointeja varten tarkoituksena on kuitenkin vahvistaa jossain määrin laitoksen yritystutkimusresursseja.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotus

1 §. Pykälän mukaan riskipääomatakuita voitaisiin myöntää riskisijoituksia tekeville luotolaitoksille, kehitysyrityksille sekä muille riskisijoitusta harjoittaville yhteisöille ja rahastoille. Takuuta voitaisiin myöntää myös ulkomaisille riskisijoittamista harjoittaville yhtiöille ja rahastoille, jotka haluaisivat tehdä esityksessä tarkoitettujen sijoituksen suomalaiseen pk-yritykseen. Yhteisöllä tarkoitetaan esityksessä samaa kuin muuallakin lainsäädännössä. Yhteisöjä ovat osakeyhtiö, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osuuskunta ja muu taloudellinen yhdistys, aatteellinen yhdistys sekä näiden yhteisöjen erityislainsäädäntöön perustuvat muodot.

Toiminnan ulkopuolelle on tarkoitus rajata sellaiset riskisijoitustoimintaa harjoittavat tahot, jotka saavat sijoitettavat varat pääosin valtiolta. Tällaisia olisivat esimerkiksi Kera Oy:n tytäryhtiöinä toimivat kehitysyritykset sekä Kera Oy:n riskisijoitusrahasto Start Fund of Kera Oy. Riskipääomatakuiden saajiksi jäisivät siten pääosin yksityisen pääoman turvin toimivat kehitysyritykset, venture capital-rahastot ja muut riskisijoitustoimintaa harjoittavat yhteisöt. Valtiontakuu voitaisiin kuitenkin myöntää sellaiselle sijoittajayhtiölle tai julkisen ja yksityisen sijoittajan yhteenliittymälle, jossa valtion varoin pääosin rahoitettu yhtiö on vähemmistöosakkaana.

2 §. Valtiontakuu voidaan myöntää sen va-

ralta, että sijoittajalle syntyy tappiota osakepääomasijoituksesta, jonka se on tehnyt eräiden elinkeinoalojen valtiontakauksista annetun lain 1 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun yritykseen.

Eräiden elinkeinoalojen valtiontakauksista annetun lain nojalla Valtiontakuu keskus voi myöntää valtiontakauksia keski-suuren ja pien-teollisuuden, työliiketoiminnan, matkailualan, turkistarhauksen, kalanviljelyn, puutarhaviljelyn sekä turvetuotannon aloille kuuluvien yritysten kehittämiseksi, laajentamiseksi, perustamiseksi ja toimintaedellytysten parantamiseksi myönnettyjen luottojen vakuudeksi. Lisäksi valtiontakauksia voidaan mainitun lain mukaan myöntää luotoille, joiden saajina olevien yritysten toiminta edistää välittömästi muuta yritystoimintaa.

Pk-yrityksiksi katsotaan nykyisin yritykset, joilla on enintään 500 työntekijää ja joiden käyttöomaisuuden arvo on enintään 350 miljoonaa markkaa sekä joissa suuryrityksen omistusosuus on enintään 1/3 koko yrityksestä.

3 §. Pykälässä määritellään takuiden käyttö-tarkoitus. Valtion riskipääomatakuu myönnet-täisiin pk-yritykseen tehdystä riskipääomasijoituksesta aiheutuvan tappion osittaiseksi kor-vaamiseksi. Valtiontakuu myönnettäisiin enin-tään 50 %:n suuruiselle osalle osakepääomasi-joituksen yhteydessä syntyvästä tappionvaaras-ta.

Valtion riskin osuus vaihtelisi sijoituksen kohteena olevan sijoituksen laadun mukaan Valtiontakuu keskuksen päätöksen mukaisesti 30 %:sta 50 %:iin. Takuut annettaisiin sijoitus-kohtaisesti, joten takuu keskus voisi harkita kunkin hankkeen erikseen.

Valtiontakuu myönnettäisiin vastavakuutta vaatimatta. Valtion riskiä säädeltäisiin takuun kattavuudella (30—50 %) ja korvauksella (10—30 %) sijoituksen arvonnoususta.

Pykälän 3 momentin mukaan riskipääoma-takuuasiat käsittelee Valtiontakuu keskus.

4 §. Pykälän mukaan myönnettyjä takuita saisi samanaikaisesti olla voimassa yhteensä enintään 200 miljoonaa markkaa.

5 §. Pykälän mukaan valtiontakuu perus-teella korvattaisiin laissa tarkoitettulle sijoitta-jalle takuun kattama 3 §:ssä mainittu osa siitä tappiosta, joka osakepääomasijoituksesta on sijoittajalle mahdollisesti syntynyt. Tappio kat-sotaan syntyneeksi, kun takuunsaaja luopuu vastikkeetta tai muodollista vastiketta vastaan sijoituksestaan tai kun yhtiö on asetettu kon-

kurssiin tai selvitystilaan. Valtiontakuu keskus voisi ensin mainituissa tapauksissa korvauksen maksamisen ehtona vaatia sijoituksen kohteena olevat osakkeet siirrettäviksi samoin ehdoin itselleen, jolloin takuu keskuksella olisi myös oikeus luovuttaa ne tarkoituksen mukaiseksi katsomallaan tavalla.

6 §. Valtiontakuu keskukselta annetun lain mukaan valtio vastaa takuu keskuksen myöntä-mistä takuista ja takauksista. Lain nojalla takuu keskuksen takuista, takauksista ja muista suoritteista peritään maksuja, jotka takuu keskus määrää kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamia tarkempia maksuperusteita nou-dattaen (427/92). Takuista perittäisiin 0,75 %:n kertamaksu kuten eräiden elinkeinoalojen val-tiontakauksista annetun lain mukaisista teolli-suustakauksista sekä vuosimaksu, joka voisi vaihdella 0,5—3,0 %:n välillä sen mukaan, millaiseksi liiketaloudellinen riski sijoituksen kohteena olevan yrityksen osalta arvioidaan.

Riskisijoittamisen luonteeseen kuuluu sijoit-tajan irtautuminen 5—10 vuoden kuluttua si-joittamishetkestä. Mahdollisia irtautumistapoja on osuuden myynti yrittäjälle tai toiselle sijoit-tajalle taikka listautuminen esimerkiksi arvopa-periyhdistysten ylläpitämälle niin sanotulle OTC-listalle. Takuumaksujen lisäksi perittäisiin takuunsaajan realisoitua sijoituksensa takuu-keskukselle korvaus sijoituksen arvonnoususta. Sijoituksesta saatava voitto laskettaisiin siten, että realisoinnin yhteydessä saadusta luovutus-hinnasta vähennettäisiin merkintähinta ja mah-dollinen myyntivoiton vero. Korvauksen suh-teellinen määrä päätettäisiin takuutarjousta an-nettaessa ja se voisi vaihdella 10—30 %:n välillä sen mukaan, millaiseksi arvonnousu-mahdollisuudet ja sijoitusten teollisuuspoliitti-nen merkitys arvioidaan. Takuu keskus saisi takuupäätöksessä sovitun suuruisen korvauk-sen takuun kohteena olevan osuuden voitosta.

Valtiontakuu keskukselta annetun lain 11 §:n mukaan takuu keskuksen myöntämiin takauk-siin perustuvat maksut saadaan ilman tuomiota ja päätöstä ulosottaa siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin säädetään.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdol-lisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lisäksi ehdotetaan, että lakia

sovellettaisiin vuosina 1992—1994 myönnettyihin valtiontakuihin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion riskipääomatakuista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Luottolaitosten sekä muiden riskisijoittamista harjoittavien yhteisöjen ja rahastojen osakepääomasijoitusten yhteydessä syntyvän tappionvaaran varalta voidaan myöntää valtiontakuita siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Valtiontakuu voidaan antaa sen varalta, että 1 §:ssä mainitulle sijoittajalle syntyy tappiota sellaisesta osakepääomasijoituksesta, jonka se on tehnyt eräiden elinkeinoalojen valtiontakauksista annetun lain 1 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun yritykseen.

3 §

Valtiontakuu myönnetään enintään 50 prosentin suuruiselle osalle osakepääomasijoituksen yhteydessä syntyvästä tappionvaarasta.

Valtiontakuu myönnetään vastavakuutta vaatimatta.

Valtiontakuita koskevat asiat käsittelee Valtiontakukeskus.

4 §

Tämän lain nojalla myönnettyjä takuita saa samanaikaisesti olla voimassa yhteensä enintään 200 miljoonaa markkaa.

5 §

Valtiontakuu perusteella korvataan 1 §:ssä tarkoitettulle sijoittajalle takuun kattama osa siitä tappiosta, joka takuun kohteena olevasta

osakepääomasijoituksesta on sijoittajalle syntynyt.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tappio katsotaan syntyneeksi, kun sijoittaja luopuu vastikkeetta tai muodollista vastiketta vastaan sijoituksestaan tai kun sijoituksen kohteena oleva yhtiö on asetettu konkurssiin tai selvitystilaan.

Sijoittajan luopuessa vastikkeetta tai muodollista vastiketta vastaan sijoituksestaan voidaan korvauksen maksamisen ehtona vaatia, että sijoituksen kohteena olevat osakkeet siirretään vastaavin ehdoin Valtiontakukeskuskelle. Takuukeskuksella on tällöin oikeus luovuttaa näin siirretyt osakkeet tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla.

6 §

Valtiontakukeskuksen perimien takuumaksujen sekä muiden suoritteiden ja korvausten osalta noudatetaan, mitä Valtiontakukeskuksesta annetussa laissa (111/89) säädetään.

Takuumaksujen lisäksi peritään tämän lain mukaisesta valtiontakuuasta korvaus sijoituksen arvonnoususta. Korvaus on enintään 30 prosenttia siitä takuun kohteena olevan osuuden voitosta, joka sijoituksen realisoinnin yhteydessä saadaan.

7 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

8 §
Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä
kuuta 199 .

Tätä lakia sovelletaan vuosina 1992—1994
myönnettyihin valtiontakuihin.

Helsingissä 22 päivänä toukokuuta 1992

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Hannele Pokka*

